

Regie over de ruimtelijke inrichting

Voordracht van de heer E.H. van Vliet

burgemeester gemeente Lansingerland, voormalig wethouder Ruimtelijke Ordening van gemeente Westland
op het seminar "Maatwerk voor morgen" op 25 oktober 2007

De heer van Vliet begint met een beschouwing over waar de ruimtelijke inrichting van afhankelijk is. Het blijkt daarbij niet in de eerste plaats te gaan om de wetgeving die in een gebied geldt, zoals nu de nieuwe wet op de ruimtelijke ordening. Van vroeger uit was het vooral de sociale component, mensen gingen bij elkaar wonen in nederzettingen die uitgroeiden tot steden. Vervolgens werd de economie van grote invloed. Nu is er in West-Nederland sprake van een volledig ruimtebeslag, dus dan is de schaarste van ruimte een belangrijke factor. Ook het milieu en de omgeving wordt een belangrijker factor in de inrichting van de ruimte.

Aan de hand van satellietfoto's van verschillende plaatsen in de wereld geeft de heer Van Vliet aan hoe ruimtelijke inrichting wordt bepaald door de ter plaatse aanwezige mogelijkheden. Of een bepaald gebied of stad volledig ruimtebeslag kent, is niet alleen afhankelijk van de grootte van de stad. Tokyo (Japan) is de grootste stad met de meeste inwoners (35 miljoen) van de gehele wereld. In deze stad is er desondanks nog veel groen en natuur, omdat daarmee in de planning rekening is gehouden. In Caïro (Egypte) is er sprake van volledig ruimtebeslag door huizen en wegen, zonder enig groen. In Palm Jebel Ali (Dubai) komt de ruimtelijke ordening als impuls, de ruimte is daar volledig door mensen vormgegeven, met als duidelijkste voorbeeld het aanleggen van een palm van bewoonbare eilandjes in zee.

Voor het ruimtebeslag is de bevolkingsdichtheid van een gebied zeer bepalend. Met deze voorbeelden wil de heer Van Vliet ons laten beseffen dat het voor het ruimtebeslag het niet alleen gaat om de hoeveelheid mensen die er in een stad wonen, maar om welke uitstraling je de locatie wilt geven. Hoeveel groenstroken en / of parken ga je creëren? Hoeveel woningen wil je op één vierkante kilometer bouwen?

De ruimte wordt in Nederland nog veel schaarser. Op die beperkte ruimte moeten nog enorm veel woningen bijgebouwd worden, alsook wegen, waterberging, verkeer, nieuwe energievoorzieningen, kassen, natuur, openbaar vervoer en nieuwe technologie. Het is goed dat de overheid, met name de gemeente, zich intensief bemoeit met de inrichting van de ruimte. De nieuwe Wet geeft de

gemeente daar iets meer handvatten voor. Belangrijker dan deze technische hulpmiddelen is echter dat de gemeente zich een duidelijke visie vormt voor hoe de ruimte uiteindelijk benut moet gaan worden. Pas als de gemeente een duidelijke visie heeft ontwikkeld, kan zij deze aan andere partijen overbrengen.

Als belangwekkende nieuwe ontwikkeling die bij beide andere sprekers nog niet aan de orde is geweest, noemt hij nog de Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen (WKPB). Gemeente en kadaster moeten aangeven welke publiekrechtelijke beperkingen op een kavel liggen. Hierdoor ontstaat meer transparantie. Voorts wordt de gemeente in de nieuwe WRO verplicht alle bestemmingsplannen ook digitaal op te stellen. Daarnaast zal de gemeente ook jaarlijks een verslag over de ruimtelijke ordening op moeten stellen. Deze nieuwe taken leveren meer duidelijkheid en transparantie voor grondeigenaren, maar ook veel extra werk voor de gemeente.

De ruimtelijke inrichting van Nederland zal de komende tijd onherkenbaar veranderen. De nieuwe mogelijkheden voor verkeer, waterhuishouding, nieuwe vormen van woningen en kassen enz. zullen allemaal hun effect hebben op de inrichting van Nederland. Het is voor alle partijen een opgave om dit in goede banen te leiden.